

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ФИНАНСИИ (5.02.00.07) НА ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1202-48/4 од 10.4.2025 година донесена на 263. седница на Наставно-научниот совет на Економски факултет, одржана на 9.4.2025 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област **финансии** на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип во следниов состав:

- **проф. д-р Марија Гогова-Самоников**, редовен професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип (претседател);
- **проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска**, редовен професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип (член);
- **проф. д-р Владимир Филиповски**, редовен професор на Економски факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје (член).

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Слободен печат“ и „Коха“ на 14.3.2025 година и во предвидениот рок се пријави д-р Мила Митрева, асистент на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Пријавата ја разгледавме внимателно и утврдивме дека кандидатката д-р Мила Митрева, врз основа на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и во целост ги има доставено следниве документи:

1. Диплома за завршен трет циклус студии од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - оригинал и три копии заверени на нотар;
2. Додаток на диплома за завршен трет циклус студии - оригинал и три копии заверени на нотар;
3. Уверение за положени испити од трет циклус студии од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - оригинал и три копии заверени на нотар;
4. Диплома за завршен втор циклус студии од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип - оригинал и три копии заверени на нотар;
5. Додаток на диплома за завршен втор циклус студии - оригинал и три копии заверени на нотар;
6. Уверение за положени испити од втор циклус студии од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип - оригинал и три копии заверени на нотар;
7. Диплома за завршен втор циклус студии од University of Sheffield - оригинал и три копии заверени на нотар;
8. Уверение за положени испити од втор циклус студии од University of Sheffield - оригинал и три копии заверени на нотар;
9. Решение за нострификација и еквиваленција на диплома од втор циклус студии од University of Sheffield - оригинал и три копии заверени на нотар;
10. Диплома за завршен прв циклус студии од University of Sheffield - оригинал и три копии заверени на нотар;
11. Уверение за положени испити од прв циклус студии од University of Sheffield - оригинал и три копии заверени на нотар;
12. Решение за нострификација и еквиваленција на диплома од прв циклус студии - оригинал и 3 копии заверени на нотар;
13. Биографија - во четири примероци;

14. Список на трудови;
15. Потврда за познавање на странски јазик (англиски) - IELTS-копија заверена на нотар;
16. Потврда за познавање на странски јазик (англиски) од Институтот за јазици при Филолошки факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип - копија заверена на нотар;
17. Потврда дека јазикот на настава на првиот циклус на образование е на англиски јазик;
18. Три препораки од професори (од проф. д-р Стеван Габер, проф. д-р Илија Груевски и проф. д-р Petros Golitsis);
19. Уверение за државјанство;
20. Потврда за реализирана пракса во НЛБ Тутунска банка;
21. Одлука за избор во звање асистент бр.1202-152/4 од 19.12.2019 г. и Одлука за избор во звање асистент бр. 1202-114/3 од 12.10.2022 година;
22. Договори за вработување од 23.12.2019 г. и 14.10.2022 г.;
23. Одлука за распишување Конкурс за избор на еден наставник во научна област финансии, бр. 1202-38/3 од 17.2.2025 г.;
24. Записник од извршен попис 1205-121/1 од 6.12.2024 г.;
25. Одлука од Економски факултет бр. 0201-644/53 од 6.9.2024 г. за формирање Работна група за прв академски час за учебната 2024/2025 год.;
26. Одлука од Економски факултет бр. 1202-73/4 од 20.6.2024 г. за формирање Комисија за самовалуација на Економски факултет;
27. Одлука од Економски факултет бр. 1202-73/3 од 20.6.2024 г. за организирање на Четврта меѓународна конференција ICBEF;
28. Одлука од Економски факултет бр. 0201-179/6 од 8.2.2024 г. за усвојување на План за теренска активност на УГД во средните училишта;
29. Одлука бр. 1202-43/12 од 13.2.2023 г. за списанието „Journal of Economics“;
30. Одлука од Економски факултет бр. 0201-1604/19 од 31.10.2023 г. за усвојување на Предлог за формирање Работна група и план за презентација на УГД во средните училишта;
31. Одлука од Економски факултет бр. 0201-812/22 од 5.9.2023 г. за формирање Работна група за прв академски час за учебната 2023/2024 год.;
32. Решение од Економски факултет бр. 0204-420/1 од 11.4.2023 г. за формирање Работна група за организација на настан 120 години од смртта на Гоце Делчев;
33. Решение од Економски факултет бр. 0204-287/1 од 6.3.2023 г. за формирање Работна група за организација на настан Патронен празник на УГД;
34. Решение од Економски факултет бр. 0204-750/1 од 17.11.2022 г. за формирање Работна група за организација на настан УГД форум за развој на образование;
35. Решение од Економски факултет бр. 0204-615/1 од 3.10.2022 г. за формирање Работна група за организација на настан Прв академски час;
36. Одлука од Економски факултет бр. 1202-119/13 од 21.10.2022 г. за одобрување на отсуство поради студиски престој на универзитетот University of York Europe Campus;
37. Одлука бр. 1202-92/5 од 25.8.2022 г. за одобрување отсуство за учество на конференција „9th REDETE Conference 2022“;

38. Одлука бр. 1202-56/4 од 24.3.2023 г. за одобрување отсуство за учество на Конференција „MICEB“ во Будва, Црна Гора;
 39. Други одлуки;
 40. Сертификат за рецензент од Journal of Infrastructure, Policy and Development од 21.11.2024 г. и од Theoretical Economics Letters од 19.9.2024 г.;
 41. Сертификат за учество на конференција 10th ICES Conference од 24.10.2022 г.;
 42. Сертификат за учество на обука за финансиска писменост од CEFE Македонија од 12.2023 година;
 43. Сертификат за значаен придонес за организација на прв академски час Бруцошка на УГД, 2024 г.;
 44. Сертификат за учество на Глобална конференција за претприемништво од 26.6.2024 г.;
 45. Сертификат за учество на конференција 7th International Scientific Conference on Business and Economics (ISCBE 2024);
 46. Сертификат за учество на конференција 7th International Scientific Conference-Challenges of Tourism and Business Logistics in 21st century од 17.5.2024 г.;
 47. Писмо за потврда за реализиран студиски престој од 30.11.2022 г.;
 48. Сертификат за учество на IAI Academic Conference, Syracuse University, Florence од 20.6.2023 г.;
 49. Благодарница за организација на прв академски час Бруцошка на УГД од 30.10.2022 г.;
 50. Писмо за прифаќање на апстракт за конференцијата 1st Montenegrin International Conference on Economics & Business (MICEB) од 3.4.2023 година;
 51. Сертификат за учество на 9th REDETE Conference од 16.9.2022 г.;
 52. Копија од докторскиот труд од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - *Влијанието на институционалните инвеститори врз пазарот на капитал и економскиот раст*;
 53. Копија од магистерски труд од УГД - *Влијанието на трансформациското лидерство врз стратегијата на развој на организацијата*;
 54. Копија од магистерски труд од University of Sheffield-*Financial system development and its association with the State Governance aspects for all transition economies*;
 55. По еден примерок од трудовите/конференциите/проектите.
- Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Економски факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката д-р Мила Митрева е родена на 28.3.1996 година во Штип. Основно образование завршила во ОУ „Ванчо Прке“ - Штип во 2010 година. Средно образование завршила во Гимназијата „Славчо Стојменски“ - Штип во 2014 година.

Во 2014 година се запишала на прв циклус академски студии од областа на бизнис студии (Сметководство и финансии) на Универзитетот Шефилд, каде што дипломирала во 2017 година со просечен успех 8,54. Истата година го продолжила своето образование на втор циклус академски студии на

отсекот Банкарство и финансии при Универзитетот „Шефилд“. Во 2019 година се стекнала со титулата магистер на науки од областа на банкарството и финансии, со просечен успех 9,27, со тема на магистерскиот труд „Financial System Development and its Association with the State Governance Aspects for All Transition Economies“. За време на постдипломските студии била вброена меѓу 15-те најдобри студенти од својата генерација и била назначена на „Head List“ на факултетот.

Паралелно, во академската 2017/2018 година се запишала и на втор циклус академски студии, насока МБА-менаџмент, на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“. Овие студии ги завршила во 2019 година со просечен успех 9,93, одбранувајќи го магистерски труд на тема „Влијанието на трансформациското лидерство врз стратегијата на развој на организацијата“ со што се стекнува со академско звање магистер на економски науки.

Во академската 2020/2021 година го продолжила своето образование на трет циклус студии на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во научната област економски науки - сектор Финансии. На 7.6.2024 година успешно ја одбрала докторската дисертација на тема „Влијанието на институционалните инвеститори врз пазарот на капитал и економскиот раст“, со што се стекнала со академското звање доктор по економски науки.

Кандидатката својата наставно-научна кариера ја започнува на 23.12.2019 година, на работно место соработник/асистент на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Согласно со Одлука број 1202-114/3 од 12.10.2022 г., кандидатката е реизбрана во звање асистент за наставно-научните области финансии и банкарство. Во поглед на претходно работно искуство, кандидатката има работено во „Агрофила“ ДООЕЛ Штип во периодот од 2018 до 2019 година. Во 2017 година има реализирано пракса во НЛБ Тутунска банка.

Кандидатката своето образование на прв и втор циклус студии го има завршено на англиски јазик, за што има соодветна потврда, меѓутоа дополнително поседува сертификат за познавање на англиски јазик (IELTS) и потврда за познавање на англиски јазик издадена од Филолошки факултет, Институт за јазици.

Општи и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставностручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип

Општи услови за избор:

- **Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот циклус и вториот циклус.**

Д-р Мила Митрева на прв циклус студии на Универзитетот „Шефилд“ има остварен просечен успех од 8.54.

За дипломата од прв циклус студии кандидатката поседува Решение за признавање на високообразовна квалификација стекната во странство бр. УП 1 бр. 15-499 и УП 124-3941 издадена од Министерство за образование и наука.

Д-р Мила Митрева на втор циклус студии на Универзитетот „Шефилд“ има остварен просечен успех од 9.27 и стекнат научен степен магистер на науки од областа на банкарство и финансии.

За дипломата од втор циклус студии кандидатката поседува Решение за признавање на високообразовна квалификација стекната во странство бр. УП 124-3268 издадена од Министерство за образование и наука.

Д-р Мила Митрева на втор циклус студии на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, има остварен просечен успех од 9.93 и стекнат научен степен магистер на науки од областа МБА менаџмент.

- **Стекнат научен степен доктор на науки од научната област за која се избира.**

Д-р Мила Митрева на трет циклус студии има остварен просечен успех од 10.00 и стекнат научен степен доктор на економски науки, при што јавно ја одбрала докторската дисертација на 7.6.2024 година на Економски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Докторската дисертација е од областа финансии со наслов „Влијанието на институционалните инвеститори врз пазарот на капитал и економскиот раст“.

- **Објавени најмалку четири научни труда во референтна научна публикација согласно со Законот за високото образование во последните 5 (пет) години пред објавувањето на огласот за избор.**

Во текот на двата изборни периода како асистент (од 2019 до 2024 година), кандидатката д-р Мила Митрева има објавено вкупно 33 научни труда, од кои 32 се во последните 5 години (2020-2025). Од вториот реизбор во звање асистент, од 2022 година до денес, таа има објавено 20 труда, кои се прикажани во табелата под редните броеви од 1 до 20. Сите трудови се достапни на е-репозиториум на Универзитетот „Гоце Делчев“, како и на платформите ResearchGate, Google Scholar и ORCID кои може да се погледнат на следните линкови:

- Е-репозиториум на Универзитетот „Гоце Делчев“: <https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Mitreva=3AMila=3A=3A.html>

- ResearchGate: https://www.researchgate.net/profile/Mila-Mitreva?ev=hdr_xprf

- Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=CFNAAPkAAA&hl=en&oi=ao>

- ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-2442-3008>

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Научна публикација (списание)	Година и линк
1	Fotova Čiković, Katerina and Cvetkoska, Violeta and Mitreva, Mila (2024)	<i>Investigating the Efficiency of Insurance Companies in a Developing Country: A Data Envelopment Analysis Perspective</i>	Economies 2024, Volume 12, Issue 6, 128. ISSN 2227-7099, pp. 1-20. Indexing: Scopus, ESCI (Web of Science), EconLit, EconBiz, RePEc, and other databases. Scientific Journal Rank (SJR): 0.5 Impact Factor: 2.1 (2023); 5-Year Impact Factor: 2.2 (2023)	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/34164/

2	Jovanov, Tamara and Mitreva, Mila and Fotova, Čiković, Katerina (2024)	<i>Crafting future entrepreneurs from emerging adults: what matters more - personality or context?</i>	International Journal of Education Economics and Development, 15 (1/2). pp. 31-56. ISSN 1759-5681 Indexing: Scopus (Elsevier) , Academic OneFile (Gale), cnpLINKer (CNPIEC), EconLit (American Economic Association), Expanded Academic ASAP (Gale), Google Scholar, ACER (Australian Council for Educational Research), IBSS [International Bibliography of the Social Sciences] (Proquest), Info Trac (Gale), J-Gate, RePEc, Research into Higher Education Abstracts; Scientific Journal Rank (SJR) by Scopus 0.18 (2023)	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/33323/
3	Fotova Čiković, Katerina and Mitreva, Mila and Keček, Damira (2024)	<i>The Impact of Mergers and Acquisitions on Efficiency and Performance in Banking: Empirical Evidence from Croatia</i>	Navigating Economic Uncertainty - Vol. 1. ISCBE 2024. Springer Proceedings in Business and Economics. ISSN: 2198-7254, pp. 199-222 Indexing: Scopus (Elsevier) Scientific Journal Rank (SJR): 0.15	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/35400/
4	Mitreva, Mila and Davcev, Ljupco and Gogova Samonikov, Marija (2024)	<i>Impact of institutional investors on capital markets in selected European countries.</i>	Review of Socio-Economic Perspectives, 9 (1). pp. 29-37. ISSN 2149-9276 Indexing: Advanced Science Index, Crossref, DRJI (Directory of Research Journals Indexing), Econbiz, ECONIS, ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), Google Scholar, Index Copernicus International, RePEc (Research Papers in Economics), Research Bible, Ulrich's Periodicals Directory	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/34325/

5	Davcev, Ljupco and Mitreva, Mila and Davcev, Aleksandar (2024)	<i>Modern trends, financial innovations and determinants of variability in banking operations</i>	Knowledge International Journal, 63 (1). pp. 91-97. ISSN 2545-4439 Indexing: EBSCO and others	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/33974/
6.	Davcev, Ljupco and Davcev, Aleksandar and Mitreva, Mila (2024)	<i>Principles of banking operations</i>	Knowledge International Journal, 63 (1). pp. 85-90. ISSN 2545-4439 Indexing: EBSCO and others	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/33975/
7	Mitreva, Mila (2023)	<i>The importance of insurance companies for the capital market development and economic growth in North Macedonia</i>	Economic Development-Journal of the Institute of Economics Skopje, 25 (3/2023). pp. 47-59. ISSN 1857-7741 Indexing: EBSCO and others	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/33134/
8	Davcev, Ljupco and Mitreva, Mila and Davcev, Aleksandar (2023)	<i>The financial system and its end users</i>	Knowledge International Journal, 61 (1). pp. 141-146. ISSN: 2545-4439 Indexing: EBSCO and others	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/33126/
9	Radev, Ljubomir and Golitsis, Petros and Mitreva, Mila (2023)	<i>Economic and Financial Determinants of Gold ETF Price Volatility on the U.S. Futures Market (COMEX)</i>	Journal of Economics, 8 (2). pp. 12-26. ISSN: 1857-9973 Indexing: EBSCO	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/32665/
10	Koleva, Blagica and Mitreva, Mila (2023)	<i>Digitalization in accounting-danger, challenge or trend</i>	Academic Journal Management and Education, 19 (1). pp. 13-20. ISSN: 1312-6121 Indexing: EBSCO	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/31953/
11	Jovanov, Tamara and Fotova Cikovikj, Katerina and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023)	<i>Mass media usage from emerging adults in times of crisis: evidence from the COVID-19 pandemic</i>	Journal of Economics, 8 (1). pp. 68- 82. ISSN: 1857-9973 Indexing: EBSCO	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/31628/
12	Bantimaroudi, Paraskevi and Golitsis, Petros and Mitreva, Mila (2023)	<i>An empirical study of the relationship between Foreign Direct Investments, Remittances, Political Stability and Economic Growth in Greece</i>	Journal of Economics, 8 (1). pp. 1-19. ISSN: 1857-9973 Indexing: EBSCO	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/31627/
13	Mitreva, Mila and Gogova Samonikov, Marija and Davcev, Ljupco (2022)	<i>Competition and competitiveness-drivers for economic growth and better performance of the financial sector.</i>	Journal of Economics, 7 (2). pp. 18-27. ISSN: 1857-9973 Indexing: EBSCO	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/30371/

14	Mitreva, Mila (2022)	<i>Investment trends of institutional investors.</i>	Economic Development Year 24, No.4, 24 (4/2022). pp. 37-53. Indexing: EBSCO and others	2022, https://eprints.ugd.edu.mk/30363/
15	Mitreva, Mila and Davcev, Ljupco and Gogova Samonikov, Marija (2024)	<i>Overview of the financial system in North Macedonia</i>	„Challenges of Tourism and Business Logistics in the 21st Century” - (ISCTBL), 7 (1). pp. 60-64.	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/34610/
16	Davcev, Ljupco and Davcev, Aleksandar and Mitreva, Mila (2024)	<i>Organizational Structure of Banks</i>	Knowledge without borders, 44th International Scientific Conference, 44 (1). pp. 47-52	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/34118/
17	Koleva, Blagica and Gjorgieva-Trajkovska, Olivera and Mitreva, Mila (2024)	<i>Анализа на финансиските извештаи на училиштата во РСМ</i>	Годишен зборник 2024, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Економски факултет, 26 (1). pp. 17-26. ISSN 1857-7628	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/35305/
18	Mitreva, Mila and Koleva, Blagica (2024)	<i>Примена на вештачката интелигенција во финансиско моделирање и предвидување на ризици</i>	Годишен зборник 2024, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Економски факултет, 26 (1). pp. 35-40. ISSN 1857-7628	2024, https://eprints.ugd.edu.mk/35304/
19	Arsova, Monika and Mitreva, Mila and Jovanov, Tamara and Fotova Cikovikj, Katerina (2023)	<i>Social Media Communication Habits of Emerging Adults with Brands during the Covid-19 Pandemic.</i>	9th REDETE Conference, ISBN 978-99976-57-16-9, Faculty of Economics, University of Banja Luka	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/31743/
20	Koleva, Blagica and Mitreva, Mila (2023)	<i>Analysis of the accounting law of non-profit organizations in Republic of North Macedonia- Challenges and Recommendations.</i>	International Academic Institute-IAI Academic Conference Proceedings, Florence, Italy. ISSN 2671-3179	2023, https://eprints.ugd.edu.mk/33501/

- **Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик издадена од овластена институција регистрирана за странски јазици**

Кандидатката има доставено три потврди за познавање на странски јазик: завршено образование на англиски јазик на прв и на втор циклус студии, сертификат за познавање на англиски јазик (IELTS) и потврда за познавање на англиски јазик издадена од Филолошки факултет, Институт за јазици.

- **Способност за изведување на високообразовна дејност**

Кандидатката д-р Мила Митрева својата наставно-образовна дејност ја започнува како асистент на Економскиот факултет - УГД во декември 2019 година. Била асистент на предметите: Основи на финансии, Хартии

од вредност, Јавни финансии, Финансиски менаџмент, Сметководство на финансиски институции и Макроекономија.

Главните активности вклучуваат одржување на вежби, проверка на семинарски и колоквиуми, тестатор на колоквиуми и испити и подготовка на материјали за вежби. Покрај овие активности кандидатката била вклучена во организацијата на конференции и проекти, организација на работилници, издавање на годишни зборници, изработка на елаборати, објавување научни и стручни трудови во референтни списанија, учествување и презентација на различни настани организирани на факултетот, како и промовирање на Економскиот факултет и Универзитетот.

Посебни услови:

- **Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати**

Од својот втор избор како асистент, од 2022 година, кандидатката д-р Мила Митрева учествувала во следните четири проекти (достапни на е-репозиториум):

- Gogova Samonikov, Marija and Davcev, Ljupco and Gaber, Stevan and Gruevski, Ilija and Mitreva, Mila (2024) „Ден на денарот“ - 2024. <https://eprints.ugd.edu.mk/34265/>

- Gogova Samonikov, Marija and Gaber, Stevan and Gruevski, Ilija and Davcev, Ljupco and Mitreva, Mila and Jordanov, Ivan and Gorgiev, Riste (2023) „Ден на денарот“-2023. <https://eprints.ugd.edu.mk/32231/>

- Veselinova, Elena and Gogova Samonikov, Marija and Koleva, Blagica and Jovanov, Tamara and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023) *Стратегиски развој и оперативен план за Центар за кариера и развој на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.* <https://eprints.ugd.edu.mk/32639/>

- Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtinov, Vesna and Miteva-Kacarski, Emilija and Paceskoski, Vlatko and Sofijanov, Elenica and Temjanovski, Riste and Dimitrova, Janka and Gogova Samonikov, Marija and Veselinova, Elena and Davcev, Ljupco and Gruevski, Ilija and Gaber, Stevan and Jovanov, Tamara and Bezovski, Zlatko and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023) *Business eco system as an integrated system-Be In.* <https://eprints.ugd.edu.mk/33315/>

- **Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето: (НО)=30; (НИ)=38; (САОР)=7 или вкупно 75 поени:**

Кандидатката д-р Мила Митрева во изборниот период 2022-2025 год. има остварено вкупно 217 поени од целокупната актива и тоа: 30 поени од наставно-образовна дејност; 159 поени од научноистражувачка дејност и 28 поени од стручно-апликативна и организациско-развојна дејност. Во продолжение следи детална оценка на нејзината високообразовна дејност (наставно-образовна, научноистражувачка, стручно-апликативна и организациско-развојна дејност).

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Објавени научни трудови во меѓународни научни списанија со импакт-фактор:

1. Fotova Čiković, Katerina and Cvetkoska, Violeta and Mitreva, Mila (2024)

Investigating the Efficiency of Insurance Companies in a Developing Country: A Data Envelopment Analysis Perspective. Economies 2024, Volume 12, Issue 6, 128. ISSN 2227-7099, pp. 1-20. **Indexing: Scopus, ESCI (Web of Science), EconLit, EconBiz, RePEc, and other databases. Scientific Journal Rank (SJR): 0.5 Impact Factor: 2.1 (2023); 5-Year Impact Factor: 2.2 (2023).**

2. Jovanov, Tamara and Mitreva, Mila and Fotova Čiković, Katerina (2024) Crafting future entrepreneurs from emerging adults: what matters more - personality or context? *International Journal of Education Economics and Development*, 15 (1/2). pp. 31-56. ISSN 1759-5681, **Indexing: Scopus (Elsevier), Scientific Journal Rank (SJR) by Scopus 0,18 (for 2023).**

Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја-членка на Европската Унија и/или ОЕЦД:

3. Fotova Čiković, Katerina and Mitreva, Mila and Keček, Damira (2024). *The Impact of Mergers and Acquisitions on Efficiency and Performance in Banking: Empirical Evidence from Croatia*. Navigating Economic Uncertainty - Vol. 1. ISCBЕ 2024. Springer Proceedings in Business and Economics. ISSN: 2198-7254, pp. 199-222. **Indexing: Scopus (Elsevier). Scientific Journal Rank (SJR): 0.15.**

Трудови во меѓународни научни списанија без импакт фактор:

4. Mitreva, Mila and Davcev, Ljupco and Gogova Samonikov, Marija (2024). *Impact of institutional investors on capital markets in selected European countries*. Review of Socio-Economic Perspectives, 9 (1). pp. 29-37. ISSN 2149-9276.

5. Davcev, Ljupco and Mitreva, Mila and Davcev, Aleksandar (2024). *Modern trends, financial innovations and determinants of variability in banking operations*. Knowledge International Journal, 63 (1). pp. 91-97. ISSN 2545-4439.

6. Davcev, Ljupco and Davcev, Aleksandar and Mitreva, Mila (2024). *Principles of banking operations*. Knowledge International Journal, 63 (1). pp. 85-90. ISSN 2545-4439.

7. Mitreva, Mila (2023). *The importance of insurance companies for the capital market development and economic growth in North Macedonia*. Economic Development-Journal of the Institute of Economics Skopje, 25 (3/2023). pp. 47-59. ISSN 1857-7741.

8. Davcev, Ljupco and Mitreva, Mila and Davcev, Aleksandar (2023). *The financial system and its end users*. Knowledge International Journal, 61 (1). pp. 141-146. ISSN: 2545-4439.

9. Radev, Ljubomir and Golitsis, Petros and Mitreva, Mila (2023). *Economic and Financial Determinants of Gold ETF Price Volatility on the U.S. Futures Market (COMEX)*. Journal of Economics, 8 (2). pp. 12-26. ISSN: 1857-9973.

10. Koleva, Blagica and Mitreva, Mila (2023). *Digitalization in accounting- danger, challenge or trend*. Academic Journal Management and Education, 19 (1). pp. 13-20. ISSN: 1312-6121.

11. Jovanov, Tamara and Fotova Čiković, Katerina and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023). *Mass media usage from emerging adults in times of crisis: evidence from the COVID-19 pandemic*. Journal of Economics, 8 (1). pp. 68- 82. ISSN: 1857-9973.

12. Bantimaroudi, Paraskevi and Golitsis, Petros and Mitreva, Mila (2023). *An empirical study of the relationship between Foreign Direct Investments, Remittances, Political Stability and Economic Growth in Greece*. Journal of Economics, 8 (1). pp. 1-19. ISSN: 1857-9973.

13. Mitreva, Mila and Gogova Samonikov, Marija and Davcev, Ljupco (2022). *Competition and competitiveness-drivers for economic growth and better performance of the financial sector*. Journal of Economics, 7 (2). pp. 18-27. ISSN: 1857-9973.

14. Mitreva, Mila (2022). *Investment trends of institutional investors*. Economic Development Year 24, No.4, 24 (4/2022). pp. 37-53.

Трудови во зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири

15. Mitreva, Mila and Davcev, Ljupco and Gogova Samonikov, Marija (2024). *Overview of the financial system in North Macedonia*. "Challenges of Tourism and Business Logistics in the 21st Century" - (ISCTBL), 7 (1). pp. 60-64.

16. Davcev, Ljupco and Davcev, Aleksandar and Mitreva, Mila (2024). *Organizational Structure of Banks*. Knowledge without borders, 44th International Scientific Conference, 44 (1). pp. 47-52.

17. Koleva, Blagica and Gjorgieva-Trajkovska, Olivera and Mitreva, Mila (2024). *Анализа на финансиските извештаи на училиштата во РСМ*. Годишен зборник 2024, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Економски факултет, 26 (1). pp. 17-26. ISSN 1857-7628.

18. Mitreva, Mila and Koleva, Blagica (2024). *Примена на вештачката интелигенција во финансиско моделирање и предвидување на ризици*. Годишен зборник 2024, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Економски факултет, 26 (1). pp. 35-40. ISSN 1857-7628.

19. Arsova, Monika and Mitreva, Mila and Jovanov, Tamara and Fotova Cikovikj, Katerina (2023). *Social Media Communication Habits of Emerging Adults with Brands during the Covid-19 Pandemic*. 9th REDETE Conference, ISBN 978-99976-57-16-9, Faculty of Economics, University of Banja Luka.

20. Koleva, Blagica and Mitreva, Mila (2023). *Analysis of the accounting law of non-profit organizations in Republic of North Macedonia-Challenges and Recommendations*. International Academic Institute-IAI Academic Conference Proceedings, Florence, Italy. ISSN 2671-3179.

Учество на конференции и работилници во земјава и во странство

Кандидатката од почетокот на својата работа како асистент, во периодот 2019-2024 год. има учествувано на голем број конференции, работилници, проекти. Во периодот од вториот избор како асистент, т.е. во последните 3 години има учествувано во следните активности:

21. Mitreva, Mila and Arsova, Monika and Miteva-Kacarski, Emilija (2024) *Работилница: Деловна комуникација – CV, мотивациско писмо и интервју*. Работилница: Деловна комуникација – CV, мотивациско писмо и интервју. <https://eprints.ugd.edu.mk/35097/>

22. Fotova Cikovikj, Katerina and Mitreva, Mila and Keček, Damira (2024) *The impact of mergers and acquisitions on efficiency and performance in banking: Empirical evidence from Croatia*. 7th International Scientific Conference on Business and Economics (ISCBE), Portugal. <https://eprints.ugd.edu.mk/34310/>

23. Mitreva, Mila and Davcev, Ljupco and Gogova Samonikov, Marija (2024) *Overview of the Financial System in N.Macedonia*. Предизвиците во туризмот и бизнис логистиката во 21 век, ISCTBL 2024. <https://eprints.ugd.edu.mk/34115/>

24. Gogova Samonikov, Marija and Mitreva, Mila (2024) *Микробизнис игри - FinYes-„Финансиска писменост за млади претприемачи“*. FinYes - Финансиска писменост за млади претприемачи, 19-20 Feb 2024, Stip. <https://eprints.ugd.edu.mk/33686/>

25. Koleva, Blagica and Mitreva, Mila (2023) *Analysis of the accounting law of non-profit organizations in republic of North Macedonia-Challenges and Recommendations*. IAI Academic Conference Syracuse University Florence, Italy, 20 June 2023. <https://eprints.ugd.edu.mk/31952/>

26. Mitreva, Mila (2023) *The role of pension funds as sustainable institutional investors: An empirical analysis of their influence on the capital market*. Montenegrin International Conference on Economics and Business 2023, 25-27 May 2023, Budva. <https://eprints.ugd.edu.mk/31827/>

27. Koleva, Blagica and Mitreva, Mila (2023) *Основање на виртуелно претпријатие - изготвување и презентирање на финансиските извештаи*. Отворени денови на УГД - 2023 година. <https://eprints.ugd.edu.mk/31780/>

28. Fotova Cikovikj, Katerina and Mitreva, Mila (2023) *Efficiency gains from mergers and acquisitions in the banking sector: Empirical evidence from Croatia*. 10th International Conference of the School of Economics and Business. <https://eprints.ugd.edu.mk/31664/>

29. Gogova Samonikov, Marija and Mitreva, Mila (2023) *„Светот го вртат парите -кој ги врти парите“*. Работилница „Светот го вртат парите - кој ги врти парите“. <https://eprints.ugd.edu.mk/31572/>

30. Jovanov, Tamara and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023) *Perceived advertising value of media for driving sustainable demand in emerging adults*. MICEB: The 1st Montenegrin International Conference on Economics & Business, 25-27 May 2023, Budva, Montenegro. <https://eprints.ugd.edu.mk/31830/>

31. Dimitrova, Janka and Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Koleva, Blagica and Georgieva Svrtinov, Vesna and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2022) *Ден на сметководството*. Ден на сметководството, 10 Dec 2022, Stip. <https://eprints.ugd.edu.mk/30710/>

32. Mitreva, Mila (2022) *Empirical analysis of the impact of pension funds as institutional investors on the capital market*. SEERC Open Seminar Series. <https://eprints.ugd.edu.mk/30607/>

33. Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2022) *Social media communication habits of emerging adults with brands during the Covid-19 pandemic*. 9th REDETE Conference 2022, 15-16 Sept 2022, Ancona, Italy. <https://eprints.ugd.edu.mk/30269/>

Научен проект (од национално и меѓународно значење)

34. Gorgieva-Trajkovska, Olivera and Georgieva Svrtinov, Vesna and MitevaKacarski, Emilija and Paceskoski, Vlatko and Sofijanov, Elenica and Temjanovski, Riste and Dimitrova, Janka and Gogova Samonikov, Marija and Veselinova, Elena and Davcev, Ljupco and Gruevski, Ilija and Gaber, Stevan and Jovanov, Tamara and Bezovski, Zlatko and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023) *Business eco system as an integrated system-Be In*, <https://eprints.ugd.edu.mk/33315/>

Елаборати и експертизи

35. Gogova Samonikov, Marija and Davcev, Ljupco and Gaber, Stevan and Gruevski, Ilija and Mitreva, Mila (2024) „Ден на денарот“ - 2024.

36. Gogova Samonikov, Marija and Gaber, Stevan and Gruevski, Ilija and Davcev, Ljupco and Mitreva, Mila and Jordanov, Ivan and Gorgiev, Riste (2023) „Ден на денарот“ - 2023.

37. Veselinova, Elena and Gogova Samonikov, Marija and Koleva, Blagica and Jovanov, Tamara and Mitreva, Mila and Arsova, Monika (2023) *Стратегиски развој и оперативен план за Центар за кариера и развој на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.*

Членство во меѓународни уредувачки одбори на меѓународни списанија во земјава и во странство

Д-р Мила Митрева е член на уредувачки одбор во:

38. *Journal of Economics*, Издавач: Економски факултет, Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип: <https://js.ugd.edu.mk/index.php/JE/about/editorialTeam>

39. Годишен зборник на Економски факултет, Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип: https://e-lib.ugd.edu.mk/resursi/zbornici/ekonomski/Zbornik_ekonomski_fakultet_2024-26.pdf

Кандидатката, исто така, била рецензент на две меѓународни списанија:

40. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*, ISSN: 2572-7931, SJR (2023): 0.29.

41. *Theoretical Economic Letters*, ISSN: 2162-2086) и за таа ангажираност има добиено сертификати.

Студиски престој во странство

Поради потребата за постојано образование и дошколување, во 2022 година, кандидатката била на студиски престој на:

42. Универзитетот „South East European Research Centre of City College, University of York Europe Campus“ во Грција за што има доставено писмо за прифаќање и писмо за потврда на реализиран студиски престој.

- Две препораки од професори

Кандидатката има поднесено три препораки од професори, од проф. д-р Стеван Габер, редовен професор на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, проф. д-р Илија Груевски, редовен професор на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип и проф. д-р Petros Golitsis од CITY College, University of York Europe Campus.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во периодот од вториот избор како асистент (од 2022 година до денес), кандидатката активно се вклучувала во организациски и развојни активности, придонесувајќи кон унапредување и напредок како на Економскиот факултет, така и на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип:

- Во 2022 година учествувала во Работната група за организација на настани „Прв академски час“ и „УГД форум за развој на образование“;

- Во 2023 година е назначена за член на Организациски одбор на списанието „Journal of Economics“, издание на Економски факултет. Универзитет „Гоце Делчев“;

- Во 2023 година учествувала во Работната група за организација на настани „Патронен празник на УГД“ и „120 години од смртта на Гоце Делчев“, „Прв академски час за учебната 2023/2024 година“, презентација на УГД во средните училишта во државата.

- Во 2024 година била назначена за член на Организациски одбор на Четвртата меѓународна конференција за бизнис „Сегашни глобални трендови и економски ситуации“, била назначена за член на Комисијата за самоевалуација на Економскиот факултет и учествувала во Работната група за прв академски час „Бруцошка на УГД“.

Кратка евалуација на трудовите од последните три години, достапни на е-репозиториумот на веб-страницата на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип:

Евалуација на научен труд под реден број 1: *Investigating the Efficiency of Insurance Companies in a Developing Country: A Data Envelopment Analysis Perspective*

- Трудот претставува пионерско истражување за проценка на ефикасноста на осигурителните компании во Северна Македонија, користејќи влезно-ориентиран BCC DEA модел за периодот 2018–2022 година. Со внимателен избор на влезни (капитал и труд) и излезни променливи (пренос на ризик и финансиско посредување), авторката обезбедува релевантен и аналитички пристап за мерење на релативната ефикасност на компаниите во овој сектор. Резултатите укажуваат на променлива ефикасност во текот на анализираниот период, со највисока ефикасност во 2018 година и најниска во 2020 година, што е логично и очекувано поради влијанието на Ковид-19 кризата. Истакнувањето на просечната ефикасност кај неживотното осигурување овозможува дополнителна длабочина на анализата. Особено значајно е што трудот ја пополнува празнината во академската и практичната литература во контекст на осигурителниот сектор во земјите во развој, нудејќи корисни насоки за носителите на политики, регулаторите и менаџментот во секторот.

Евалуација на научен труд под реден број 2: *Crafting future entrepreneurs from emerging adults: what matters more - personality or context?*

Овој труд ја оценува претприемничката намера (EI) кај нововозрасни лица, анализирајќи ги личните особини и контекстуалните фактори. Користејќи потврдена факторска анализа и повеќекратна регресија, истражувањето покажува дека внатрешниот локус на контрола има најсилно позитивно влијание врз EI. Меѓу контекстуалните фактори, перципираните бариери имаат негативно, а перципираната поддршка позитивно влијание. За разлика од други студии, не е утврдена значајна поврзаност со склоноста кон ризик, што отвора простор за понатамошни истражувања. Наодите се значајни за политиките за поттикнување на самовработување и социјално вклучување кај млади возрасни, идентификувајќи клучни фактори што влијаат врз нивната претприемачка мотивација.

Евалуација на научен труд под реден број 3: *The Impact of Mergers and Acquisitions on Efficiency and Performance in Banking: Empirical Evidence from Croatia*

Трудот претставува квалитетна и методолошки издржана анализа на ефектите од спојувањата и преземањата (M&A) врз ефикасноста на

банкарскиот сектор во Хрватска. Преку примена на DEA анализа со динамичен прозорец (BCC модел), авторката обезбедува квантитативно мерење на ефикасноста на банките во период од речиси една деценија, што овозможува следење на трендови и структурни промени. Посебна вредност на трудот е двофазниот пристап – прво, преку општа анализа на банкарската ефикасност, а потоа преку конкретна проценка на M&A трансакциите. Резултатите се јасно презентирани и покажуваат дека консолидацијата преку спојувања придонесува кон зголемена ефикасност, што е значаен заклучок за менаџментот и регулаторите. Исклучокот во 2020 година е реално прикажан и упатува на влијанието на екстерни фактори (пандемијата) врз банкарските перформанси.

Евалуација на научен труд под реден број 4: *Impact of institutional investors on capital markets in selected European countries*

Овој труд ја оценува улогата на институционалните инвеститори – пензиски фондови, осигурителни компании и инвестициски фондови – врз пазарите на капитал во Австрија, Белгија, Германија, Финска и Шведска во периодот 2010–2022 година. Применети се Unit Root тестови, Hausman тест и панелска регресија во E-Views. Резултатите покажуваат дека инвестициските фондови имаат статистички значајно и позитивно влијание врз пазарите на капитал во анализираните земји, истакнувајќи ја нивната клучна улога во финансиската динамика.

Евалуација на научен труд под реден број 5: *Modern trends, financial innovations and determinants of variability in banking operations*

Овој труд нуди сеопфатна анализа на еволуцијата на банкарскиот систем, започнувајќи од традиционалниот модел на финансиско посредување до современите трендови во глобализираното и технолошки напредно банкарство. Авторката успешно ја прикажува транзицијата од класично банкарство, каде што побарувачката за кредити ја надминува понудата на депозити, кон современи модели под влијание на интернационализација, финансиски иновации и дигитализација.

Особено значаен е акцентот на динамичната природа на банкарското работење и неговата зависност од променливите пазарни услови, технолошкиот напредок и регулаторните барања. Трудот, исто така, ги истакнува предизвиците и можностите со кои се соочуваат банките во земјите во развој, како Северна Македонија, во обид да се приспособат на новите глобални стандарди.

Со тоа, трудот нуди релевантен и актуелен придонес за разбирање на трансформацијата на банкарскиот сектор и неопходноста од постојана иновација и адаптација на банкарските институции.

Евалуација на научен труд под реден број 6: *Principles of banking operations*

Овој труд претставува детална евалуација на еволуцијата на банкарството – од традиционалниот модел на финансиско посредување до современите, технолошки напредни и глобализирани банкарски практики. Авторката успешно ја објаснува трансформацијата на банките од институции фокусирани на прераспределба на ограничени ресурси во економии со низок степен на финансиски развој, до модерни субјекти што функционираат во конкурентно и динамично глобално опкружување. Особено е нагласена улогата на интернационализацијата, технолошките иновации и диверзификацијата

на финансиските услуги во менувањето на структурата и стратегиите на банкарското работење. Трудот укажува дека банките се повеќе ги приспособуваат своите услуги на барањата на клиентите и условите на пазарот, притоа фокусирајќи се на развој на нови финансиски инструменти, особено во хипотекарниот сектор и пазарот на деривати. Заклучно, трудот обезбедува вреден увид во трансформацијата на банкарскиот сектор, прикажувајќи ги предизвиците и можностите што произлегуваат од глобалните економски текови, регулаторните промени и технолошката револуција. Ова го прави релевантен придонес кон современата литература за банкарство и финансии.

Евалуација на научен труд под реден број 7: *The importance of insurance companies for the capital market development and economic growth in North Macedonia*

Трудот претставува емпириско истражување насочено кон оценување на влијанието на осигурителниот сектор врз економскиот раст и развојот на пазарот на капитал во Република Северна Македонија за периодот 2014–2022 година. Авторката користи регресивна анализа како соодветна методолошка алатка, што овозможува квантификување на ефектите од избраните економски променливи и идентификување на значајни релации помеѓу нив. Главна предност на трудот е избраниот сет на променливи, вклучувајќи го БДП, берзанската капитализација, пазарната капитализација на обврзници и средствата на осигурителните друштва.

Ваквиот пристап овозможува поширока слика за улогата на осигурителниот сектор во националната економија, како и неговото поврзување со капиталниот пазар.

Трудот е аналитички, методолошки оправдан и обработува актуелна тема со практично значење. Дава вредни сознанија за поврзаноста меѓу финансискиот сектор и макроекономските движења, и претставува добра основа за понатамошни истражувања во оваа област.

Евалуација на научен труд под реден број 8: *The financial system and its end users*

Трудот нуди јасен и концизен преглед на улогата на финансискиот систем во каналзирањето на капиталот помеѓу крајните корисници – заемодавачи и заемопримачи – со акцент на трите основни пристапи: директно кредитирање, користење на организирани пазари и посредништво преку финансиски институции. Авторката успешно ги објаснува предностите и недостатоците на секој од пристапите, нагласувајќи ја важноста на финансиските посредници и организираниите пазари за зголемување на ефикасноста, намалување на трошоците и управување со ризиците. Трудот е концептуално добро структуриран и покажува солидно разбирање на функционирањето на финансиските системи.

Евалуација на научен труд под реден број 9: *Economic and Financial Determinants of Gold ETF Price Volatility on the U.S. Futures Market (COMEX)*

Трудот претставува темелна економетриска анализа на влијанието на домашните економски фактори врз цената на златните ЕТФ на пазарот COMEX во САД. Со употреба на Њуи-Вест проценителот, авторката успешно се справува со присутната автокорелација и нуди релевантни сознанија за детерминантите на цената на златото во различни периоди. Посебна вредност има споредбата на резултатите од долг период (15 години) со пократок и

понов период (последните 5 години), преку која се утврдуваат значајни промени во улогата на инфлацијата и каматните стапки врз цената на златото. Истакнати се и слабостите на примарниот модел, како и обидите за нивно коригирање, што укажува на критички пристап кон анализата. Заклучокот дека златото не ја исполнува веќе улогата на класично „безбедно засолниште“ во услови на пазарска нестабилност е особено значаен, како и укажувањето на потенцијалната замена на оваа улога од американскиот долар.

Евалуација на научен труд под реден број 10: *Digitalization in accounting-danger, challenge or trend*

Трудот успешно ја истражува улогата и значењето на дигиталната трансформација во сметководствената професија, ставајќи акцент на нејзиното влијание врз ефикасноста и модернизацијата на деловните процеси. Теоретскиот дел нуди јасно објаснување на концептот на дигитална трансформација, нејзините основни елементи и придобивките што ги носи за компаниите, додека емпирискиот дел преку анкетно истражување дава увид во ставовите на сметководителите за практичната примена и прифаќањето на дигиталните алатки. Особено е значајно што трудот прави разлика помеѓу едноставна автоматизација и целосна дигитална трансформација, посочувајќи ја потребата од реално-временско поврзување и интеграција на сите деловни активности. Истражувањето дава корисни сознанија за степенот на дигитална зрелост кај сметководствените професионалци и ги идентификува предизвиците и потенцијалите за понатамошен развој.

Евалуација на научен труд под реден број 11: *Mass media usage from emerging adults in times of crisis: evidence from the COVID-19 pandemic*

Трудот обработува актуелна и релевантна тема, истражувајќи ги навиките за употребата на медиуми кај новите возрасни лица за време на Ковид-19 кризата, со акцент на традиционалните медиуми. Истражувањето е спроведено врз основа на анкета (284 испитаници), што овозможува релевантна анализа на перцепциите и навиките поврзани со медиумската потрошувачка. Наодите се јасно презентирани и откриваат интересен контраст помеѓу високата застапеност на телевизијата како медиум и ниската доверба што испитаниците ја имаат кон информациите што таа ги пренесува. Тоа укажува на важен тренд на намалена веродостојност на традиционалните медиуми кај младите возрасни, што претставува значаен заклучок со потенцијал за понатамошна анализа.

Евалуација на научен труд под реден број 12: *An empirical study of the relationship between Foreign Direct Investments, Remittances, Political Stability and Economic Growth in Greece*

Трудот претставува длабинска економетриска анализа на детерминантите на економскиот раст во Грција за периодот 1980–2018 година, користејќи софистицирани модели како VECM и ARDL за испитување на краткорочните и долгорочните врски помеѓу странските директни инвестиции (СДИ), дознаките, бруто формирањето на фиксен капитал (GFCF), политичката стабилност, инфлацијата и економскиот раст. Авторката демонстрира висок степен на методолошка прецизност, при што се спроведени релевантни тестови за стационарност и коинтеграција, како и внимателно избрани модели во зависност од својствата на податоците. Посебна вредност има паралелната употреба на два различни модели (VECM и ARDL), што

овозможува посеопфатна анализа и потврда на резултатите. Клучните наоди се аналитички јасни и нудат важни економски импликации: позитивна краткорочна, но негативна долгорочна врска помеѓу СДИ и економскиот раст; негативна врска на дознаките со растот во двата временски хоризонти; како и очекувана позитивна поврзаност помеѓу политичката стабилност и економскиот раст. Наодите се дополнително зајакнати преку меѓусебната потврда на моделите.

Евалуација на научен труд под реден број 13: *Competition and competitiveness-drivers for economic growth and better performance of the financial sector*

Трудот нуди релевантен осврт на значењето на конкуренцијата за економскиот развој, со посебен фокус на финансискиот сектор и неговите специфични предизвици. Преку анализата на Индексот на деловната слобода за пет земји од регионот (Албанија, Бугарија, Грција, С. Македонија и Србија) за периодот 2019–2021, авторката го нагласува влијанието на конкурентниот притисок врз економските реформи и деловното опкружување. Во трудот јасно се прикажани дилемите околу ефектите од конкуренцијата во банкарскиот сектор, со наведување на различни теоретски ставови. Ова укажува на критички пристап и разбирање на комплексноста на темата. Иако се обработува специфична тематика, трудот е читлив, со јасна структура и логичен тек на мислата.

Евалуација на научен труд под реден број 14: *Investment trends of institutional investors*

Трудот нуди јасен и структуриран преглед на улогата на институционалните инвеститори на глобалните финансиски пазари, со фокус на нивната стратегија за распределба на средствата. Авторката успешно ја објаснува важноста на инвестициските одлуки и составот на портфолиото, при што прави разлика помеѓу различни видови институционални инвеститори како пензиски фондови, осигурителни компании и инвестициски фондови. Иако трудот има претежно описен карактер, тој нуди корисен преглед на факторите што влијаат врз инвестициското однесување и ги истакнува економските и финансиските услови како клучни одредници при донесување одлуки. Анализата на составот на инвестициските портфолија е јасно презентирана и дава основа за понатамошни истражувања или споредби меѓу земји или типови институции.

Евалуација на научен труд под реден број 15: *Overview of the financial system in North Macedonia*

Овој труд нуди јасна и аналитична евалуација на финансискиот сектор во Северна Македонија, со посебен фокус на структурата и динамиката на депозитните и недепозитните финансиски институции. Истражувањето успешно ја истакнува доминантната улога на банкарскиот сектор, кој и покрај своето значајно учество од 86,4% во вкупните средства во 2022 година покажува тренд на опаѓање на активата. Истовремено, трудот ги нагласува позитивните поместувања кај недепозитните институции, чие учество достигнува 20,8%, со континуиран раст поттикнат од пензиските фондови. Преку идентификација на овие трендови, трудот придонесува кон подлабоко разбирање на трансформацијата на финансискиот систем и ги потенцира можностите за понатамошен развој и диверзификација на финансискиот сектор во земјата.

Евалуација на научен труд под реден број 16: *Organizational Structure of Banks*

Трудот претставува сеопфатна анализа на еволуцијата и трансформацијата на банкарскиот сектор низ историјата, со акцент на неговата примарна улога како финансиски посредник и катализатор на економскиот раст. Авторката успешно ја нагласува историската важност на банкарството како фундаментален столб на финансиската индустрија, со способност да ја обликува економската динамика на едно општество. Посебен акцент е ставен на трансформацијата на улогата на банките во услови на глобализација и зголемена пазарна конкуренција. Наместо пасивно да се повлекува пред предизвиците, банкарството е прикажано како флексибилен и адаптивен систем кој се надградува преку проширување на понудата со небанкарски финансиски услуги, како што се консултантски услуги, управување со готовина, осигурување и работа со хартии од вредност. Овој аспект јасно ја потенцира неопходноста од диверзификација и иновација во банкарските производи за одржување на конкурентноста. Авторот, исто така, нуди јасен увид во потребата за организациско реструктурирање и технолошка модернизација на банкарскиот систем. Познато е дека глобализацијата не само што наметнува реструктурирање според меѓународни стандарди, туку и бара квалитативни подобрувања во човечките ресурси, како и зголемена технолошка подготвеност на институциите и клиентите. Како целина, трудот се одликува со логичен тек на мислата, јасно аргументирана поставеност и навремен одраз на современите трендови во банкарството.

Евалуација на научен труд под реден број 17: *Анализа на финансиските извештаи на училиштата во РСМ*

Трудот обработува значајна и практично применлива тема поврзана со финансиското управување во јавните образовни установи, со акцент на училиштата во Република Северна Македонија. Авторката успева да ја прикаже важноста на транспарентноста, отчетноста и ефективното користење на буџетските средства, притоа нагласувајќи ја улогата на стручниот и едуциран менаџмент во унапредувањето на финансиското работење. Истражувањето е засновано на анкети спроведени со вклучување на релевантни чинители (менаџери, сметководители, наставници), што дава вреден увид во реалната состојба, како и во предизвиците со кои се соочуваат образовните институции. Резултатите упатуваат на потребата од континуирана едукација и подобрување на вклученоста на сите засегнати страни во финансиското управување.

Евалуација на научен труд под реден број 18: *Примена на вештачката интелигенција во финансиско моделирање и предвидување на ризици*

Овој труд дава јасен и концизен теоретски преглед на значењето на вештачката интелигенција (ВИ) во современото финансиско моделирање и предвидување на ризици. Авторката ги истакнува клучните предности што ВИ ги носи во финансискиот сектор – пред сè, способноста за брза и прецизна анализа на големи количини на податоци, што е од суштинско значење во брзо менливите услови на глобалните финансиски пазари. Иако трудот е преодно ориентиран кон теоретски аспект, успешно ја нагласува потребата од развој на адаптивни и проактивни модели за управување со финансиски ризици. Со тоа, се потенцира улогата на ВИ како алатка за зголемена отпорност на финансискиот систем и навремено донесување стратешки одлуки.

Евалуација на научен труд под реден број 19: *Social Media Communication Habits of Emerging Adults with Brands during the Covid-19 Pandemic*

Трудот нуди актуелна и вредна анализа на комуникациските навики на новите возрасни лица (18–29 години) на социјалните медиуми за време на пандемијата Ковид-19, со фокус на нивната интеракција со брендovите. Истражувањето, засновано на онлајн прашалници, е методолошки соодветно и дава јасен увид во преференциите на младата популација – пред сè користењето на Facebook и Instagram како главни канали за комуникација и информирање за производи и услуги. Резултатите се добро обработени и укажуваат на двонасочна, интерактивна комуникација помеѓу потрошувачите и брендovите, што е значајна порака за маркетинг стратегиите. Трудот, исто така, истакнува разноликост во перцепциите за важноста на социјалните медиуми, што дава дополнителна длабочина на анализата.

Евалуација на научен труд под реден број 20: *Analysis of the accounting law of non-profit organizations in Republic of North Macedonia-Challenges and Recommendations*

Овој труд нуди темелна и систематизирана анализа на сметководствената регулатива што се однесува на непрофитните организации, со фокус на примената на Законот за сметководство и поврзаните стандарди и практики. Авторката успешно ја објаснува законската рамка и нејзината улога во обезбедување транспарентност, точност и отчетност во финансиското работење на овие организации. Истражувачкиот дел, заснован на анкетни прашалници и интервјуа со релевантни претставници, додава практична димензија и овозможува да се идентификуваат предизвиците во реалната примена на законските одредби. Притоа, трудот нуди конструктивни препораки за подобрување и ревизија на постојната регулатива, што го зголемува неговиот практичен придонес.

Завршна евалуација на наставно-педагошката и научноистражувачката дејност

Во рамките на научноистражувачката дејност и наставно-педагошката дејност, Рецензентската комисија констатира дека д-р Мила Митрева е посветен асистент и истражувач од наставно-научната област финансии, кои ги извршува професионално и стручно. Нејзиниот опус во научната и образовната литература е исклучително широк и корисен, со авторско портфолио кое се состои од 33 објавени труда објавени во референтни научни публикации, учество на научни собири, голем број на конференции, објавување трудови во годишни зборници и учество во многубројни организациски активности. Д-р Мила Митрева учествувала и во проекти од научноистражувачки и стручно-апликативен карактер, од кои дел се реализирани во рамките на Фондот за научноистражувачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, а дел се поддржани од екстерни извори. И во наставно-педагошкиот дел д-р Мила Митрева, исто така, има богато професионално искуство. За време на нејзината кариера во високото образование како асистент (со два избора во асистент) покривала бројни предмети на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во својата работа со студентите применува модерни методи, јасен пристап и современи педагошки методи во пренесување на знаењата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на Законот за високо образование и Правилникот за единствени критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и по темелна анализа на целокупната доставена документација, предвидена со Конкурсот, Рецензентската комисија утврдува дека кандидатката, асистент д-р Мила Митрева, ги исполнува сите услови за избор во наставно-научното звање доцент.

Комисијата оценува дека кандидатката д-р Мила Митрева, доктор по економски науки од областа финансии, демонстрира континуиран интерес и посветеност кон научниот и професионалниот развој. Таа се истакнува со значајна педагошка активност и високо ниво на академска експертиза, стекната и унапредена низ нејзината кариера како асистент, при што успешно изведува наставни активности по повеќе предмети од областа финансии на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Научноистражувачката работа на кандидатката е континуирана и систематска, што ја потврдува нејзината стручност и ориентација кон академскиот и практичниот развој во наставно-научната област финансии, за која конкурира. Ова се рефлектира преку објавените научни трудови, учества на конференции, работилници, проекти.

Покрај научноистражувачката дејност, кандидатката има значајни придонеси во стручно-апликативната и организациско-развојната сфера, што се огледа во нејзиното учество на стручни собири, ангажмани во проекти, како и активното членство во многу факултетски и универзитетски активности.

Според изнесеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, **асистент д-р Мила Митрева** да биде избрана во звањето **доцент** во научната област финансии.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Марија Гогова-Самоников, редовен професор (претседател), с.р.
Проф. д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска, редовен професор (член), с.р.
Проф. д-р Владимир Филиповски, редовен професор (член), с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
2	Избор во звање асистент	2	15			30
	ВКУПНО					30
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
2	Дел од научна книга Р.бр. 3 (1*10=10)			1	10	10
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори) Втор автор: р.бр. 2 (1*10*1=10 поени) Трет или останат автор: р.бр. 1 (1*5*1=5 поени)			1 1	10 5	15
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) Прв автор: -р.бр. 4 (1*9*1=9 поени) -р.бр. 7 (1*9*1=9 поени) -р.бр. 13 (1*9*1=9 поени) -р.бр. 14 (1*9*1=9 поени) Вкупно: 36 поени Втор автор: -р.бр. 5 (1*6*1=6 поени) -р.бр. 8 (1*6*1=6 поени) -р.бр. 10 (1*6*1=6 поени) Вкупно: 18 поени Трет или останат автор: -р.бр. 6 (1*3*1=3 поени) -р.бр. 9 (1*3*1=3 поени) -р.бр. 11 (1*3*1=3 поени) -р.бр. 12 (1*3*1=3 поени) Вкупно: 12 поени	3 4 2	9 3 6	1 1 1	9 6 3	66
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир Р.бр. 15 (1*2*1=2 поени) Р.бр. 16 (1*2*1=2 поени) Р.бр. 17 (1*2*1=2 поени) Р.бр. 18 (1*2*1=2 поени) Р.бр. 19 (1*2*1=2 поени) Р.бр. 20 (1*3*1=3 поени) Вкупно: 13 поени	5	2	1	3	13
8	Одржано предавање по покана од научна институција Р.бр. 32 (1*3=3 поени)			1	3	3

9	Учество на научен собир со реферат (усно) Р.бр. 21 (1*1.5=1.5 поени) Р.бр. 22 (1*2=2 поени) Р.бр. 23 (1*1.5=1.5 поени) Р.бр. 24 (1*1.5=1.5 поени) Р.бр. 25 (1*2=2 поени) Р.бр. 26 (1*2=2 поени) Р.бр. 27 (1*1.5=1.5 поени) Р.бр. 28 (1*2=2 поени) Р.бр. 29 (1*1.5=1.5 поени) Р.бр. 30 (1*2=2 поени) Р.бр. 31 (1*1.5=1.5 поени) Р.бр. 33 (1*2=2 поени) Вкупно: 21 поени	6	1.5	6	2	21
	10 Одбранета докторска дисертација	1	8			8
	12 Одбранет магистерски труд	1	4	1	4	8
	14 Учесник во научен проект Р.бр. 34 (1*3=3 поени)			1	3	3
	16 Член на уредувачки одбор на научно списание Р.бр. 38 и 39 (2*1=2 поени)	2	1			2
	23 Студиски престој во странство Р.бр. 42			1	8	8
	24 Рецензент на научен труд Р.бр. 40 и 41			2	1	2
	ВКУПНО					159
	Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност				
		Поени				
		Во земјата		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
	17 Елаборати и експертизи Р.бр. 35, 36, 37	3	2			6
	27 Член на универзитетски или владини тела					
	28 Член на факултетски орган/комисија	2	2			4
	29 Член на институтски орган/комисија	9	2			18
	ВКУПНО					28
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					217